

Der er kommet nye elementer ind i billedet, siden Folketinget sidst drøftede konflikten i Tjetjenien. Der er sket en udvikling så vel i initiativerne fra russisk side som i den måde, hvorpå man fra tjetjensk side agerer i forhold til Rusland, både konstruktivt og destruktivt.

Det er dette mere nuancerede billede, vi nu må forholde os til. Endnu er det for tidligt at bedømme, hvor den udvikling, som fra russisk side er sat i værk, vil bære hen. Men et står fast: Konflikten i Tjetjenien kan kun finde en varig løsning ad politisk vej og med den tjetjenske befolknings medvirken.

De begivenheder, som hr. Søren Søndergaard og jeg startede vore taler med at nævne, understreger jo, at der kun findes en politisk løsning. Den danske regering vil fortsat både direkte over for de russiske myndigheder og sammen med vore EU-partnere søge at fastholde Rusland på dette politiske spor.

Forhandling

Søren Søndergaard (EL):

Tak til udenrigsministeren for at have givet et meget godt billede af situationen, for at have opremset en række ting, der bør ske. Jeg tror, udenrigsministeren igen og igen brugte formuleringen i forbindelse med Rusland, at der må: der må gives adgang til OSCE, der må gives adgang til observatører, der må, der må osv. Det er jo fuldstændig rigtigt. Det interessante spørgsmål er jo bare, hvad man gør, når det ikke sker. Det er efter vores mening det allermost interessante spørgsmål.

Mange andre steder, hvor menneskerettighederne krænkes og krænkes groft, plejer man jo på et eller andet tidspunkt at overveje, om man ikke har nogle midler, man kan bruge til at lægge pres på en stat, så den overholder menneskerettighederne.

Jeg hørte ikke helt, hvad det var for skridt regeringen vurderede der skulle tages for at lægge pres på Rusland. Jeg hørte meget om dialog med Rusland. Det synes vi er en fin ting, men jeg hørte ikke noget om, hvad det var, der skulle lægge pres på Rusland, og jeg tror altså, det er nødvendigt at lægge pres på Rusland.

Lad os tage et meget konkret eksempel. Vi er mange partier herinde i Folketinget – vi var, vil jeg sige, mange partier, i dag er vi færre – som havde den opfattelse, at Danmark skulle anlægge en statssag ved EF-Domstolen mod Rusland

for menneskerettighedskrænkelserne i Tjetjenien.

Det blev afvist først af den tidligere regering, og da den nye regering kom til, så af de selv samme politikere, som før var gået ind for det. I stedet henviste man bl.a. til, at tjetjenerne jo nu selv kunne gøre det, idet situationen er sådan, nu hvor Rusland er medlem af Europarådet, at folk inden for den russiske republik kan henvende sig til Europarådets Menneskerettighedsdomstol.

Hvad er det så, vi ser konkret? Ja, vi ser konkret, at folk der klager, folk der indgiver klager, rent faktisk forsvinder. Det er jo hele tragedien, at de folk, der klager, de forsvinder, det må jeg sige til udenrigsministeren.

Det havde jo været en anden situation, hvis den danske stat var gået ind og havde anlagt en klage, og derfor må vi i bagklogskabens lys sige, at Danmark altså bærer et vist medansvar for, at der er mennesker, der er blevet udsat for, at deres klage har ført til, at de er forsvundet.

Det er en meget tragisk konklusion, og det er en konklusion, vi burde lære af. En konklusion, som burde føre os frem til, at vi skal være meget mere aktive i retning af at gøre noget fra dansk side, gennem EU, fra alle andre sider, end vi er i dag.

Det er også en opfattelse, udenrigsministeren selv havde. Jeg vil læse op af en udtalelse, udenrigsministeren kom med her i Folketinget den 17. maj 2001:

»EU har ikke ønsket at forstyrre den rolige, men mere og mere autokratiske udvikling i Rusland ved at gøre noget større nummer ud af Tjetjenien, og selv om OSCE har anerkendt Maschadov som leder af Tjetjenien, har de intet foretaget sig over for Rusland, der reelt har afsat ham og skaffet sig af med forpligtelsen til at lade tjetjenerne selv afgøre, om landet vil være suverænt eller ej.

Alle disse overfald, krænkelser og aftalebrud kan vi ikke være bekendt at acceptere.«

KL 14.50

Det var et godt citat fra hr. Per Stig Møller den 17. maj 2001. Det burde også have været et godt citat for udenrigsministeren i dag, men det kom ikke fra udenrigsministeren. I stedet kom der fra udenrigsministeren en masse ord om, hvad man håbede, at Rusland ville gøre, selv om man må konstatere, at Rusland igen og igen har gjort forhåbningerne til skamme.

Så er der spørgsmålet om terroren. Jeg forstår på udenrigsministeren, at det er en vigtig ting,